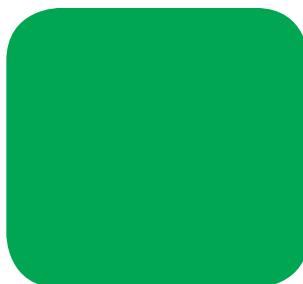
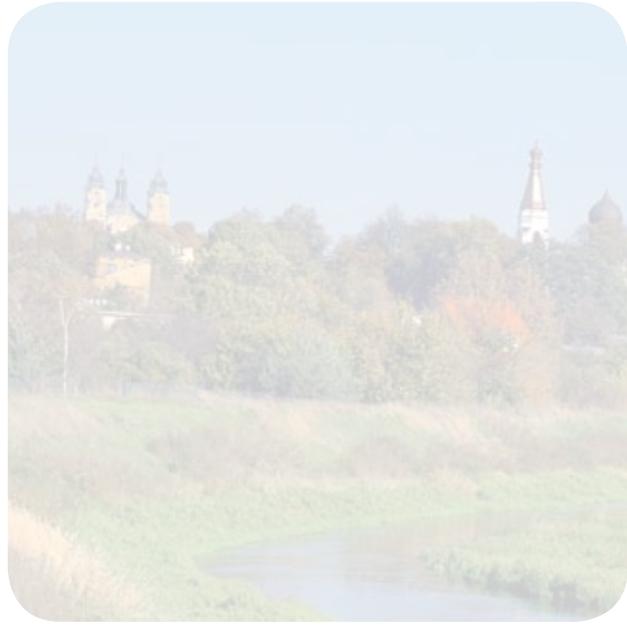

...na trzy dni do
Włodawy...

WŁODAWA
MIASTO **3** KULTUR

...na trzy dni do
Włodawy...

egzemplarz bezpłatny

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓŁNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach
Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

SŁOWO WSTĘPU

Włodawa – miasto będące od wieków łącznikiem trzech narodów i trzech kultur. Położona w dolinie rzeki Bug, we wschodniej części województwa lubelskiego, tuż przy trójkącie granic: Polski, Białorusi i Ukrainy. Malowniczo ulokowana na Garbie Włodawskim, tam gdzie wijąca się wśród lasów i pól rzeka Włodawka wpada do Bugu – najważniejszej rzeki regionu. Meandrujący Bug wzbudza podziw – kręta, dzika i nieujarzmiona rzeka zaskakuje nawet najbardziej wytrawnych kajakarzy, dodatkowo jest naturalną, wschodnią granicą Unii Europejskiej. Tutaj mierzony jest poziom wody, o którym następnie dowiadujemy się z Polskiego Radia w komunikacie: „Na Bugu we Włodawie...”.

Włodawa to jedno z najstarszych osiedli nad środkowym Bugiem. Pierwsze dane na temat miasta zapisał w Kronice Halicko-Wołyńskiej ruski kronikarz, w 1241 roku po najeździe Tatarów.

Współczesne oblicze miasta, jego wygląd, charakter i koloryt obyczajowy, powstało w wyniku przenikania kulturowych i religijnych trendów wielu narodów: Polaków, Żydów, Ukraińców, Białorusinów i osadników z Zachodniej Europy.

Wokół Włodawy skupia się życie mieszkańców Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego i coraz częściej przybywających w te strony turystów. Dla miłośników nieskażonej cywilizacją przyrody najbliższe otoczenie miasta stwarza okazję do wielu niespotykanych obserwacji i przeżyć. Wśród leśnych kompleksów żyje niezliczona ilość rzadkich okazów fauny i flory. Niepowtarzalne piękno jezior, moczarów i torfowisk dopełnia wyjątkowego obrazu środowiska przyrodniczego Ziemi Włodawskiej.

Włodawa – the town of three nations and three cultures for ages. Located in the valley of the river Bug, in the eastern part of the Lublin Province, right next to tripoint borders: of Poland, Belarus and Ukraine. Picturesquely located on the

Włodawa Hump, where the little river Włodawka, which meandering among forests and fields is falling into Bug – the most important river of the region. Meandering Bug is arousing admiration – the tortuous, wild and uncontrollable river is surprising even the most practiced canoeists. Moreover, it is a natural eastern border of the European Union. Here the level of the river is measured, about which later we can hear in the Polish Radio news: "on Bug in Włodawa...".

Włodawa is one of the oldest estates in the middle of Bug. Russian chronicler wrote the first information about city in 1241 after the Tartar invasion in Halicko-Wołyńska chronicle.

The contemporary face of the town, its appearance, character and custom colours, came into existence as a result of cultural and religious trends permeation of many nations: Poles, Jews, Ukrainians, Byelorussians and settlers from Western Europe.

A life of residents of the Lake District Łęczyńsko- Włodawski is centring around Włodawa and more and more willingly of tourists arriving to these sides. For enthusiasts of uncontaminated with civilization nature the closest surrounding of the

town is creating the chance to many unusual observation and experiences. There is an innumerable amount of rare specimens of the flora and fauna lives amongst complexes of the forest. The unique beauty of lakes, bogs and peat bogs is complementing the exceptional image of the natural environment of the Włodawa Earth.

VORWORT

Włodawa – eine Stadt, die seit Jahrzehnten erfolgreich drei Nationen und drei Kulturen verbindet. Im Tal des Flusses Bug gelegen, im östlichen Teil der Woiwodschaft Lublin, dicht bei dem Ort, wo die Grenzen von 3 Staaten: Polen, Weißrussland und Ukraine aufeinandertreffen. Malerisch auf einer Hochebene gelegen, dort wo unter Wälder und Felder gewundener Fluss Włodawka, in den Strom Bug – den wichtigsten Fluss der Region mündet. Der mäandrierende Bug erweckt Bewunderung – winkeliger, wilder und unbezwungener Fluss überrascht sogar die meistgeübten Kanute. Zusätzlich ist er eine natürliche östliche Grenze der Europäischen Union. Hier wird der Wasserstand gemessen, über das täglich im Polnischen Radio in einer Durchsage: „Am Bug, in Włodawa...“ berichtet wird.

Włodawa ist eine der ältesten Siedlungen am Mittel-Bug. Die erste schriftliche Erwähnung über die Stadt stammt aus einer Hallytsch-Wolhynien-Chronik von einem russischen Chronisten, vom Jahre 1241, nach dem Tatarensturm.

Das gegenwärtige Antlitz der Stadt: ihr Aussehen, Charakter und ihre Vielfältigkeit, sind ein Ergebniss der Durchdringung der kulturellen und religiösen Trends von vielen Nationalitäten: Polen, Juden, Ukrainer, Weißrussen und Siedler aus Westeuropa.

Um Włodawa herum schärt sich das Leben der Einwohner der Leczyca-Włodawa-Seenplatte und der immer lieber in diese Region kommenden Touristen. Für die Liebhaber der von der Zivilisation nicht berührenden Natur, gibt die nächste Stadtgegend die Gelegenheit zu vielen unglaublichen Beobachtungen und Erlebnisse. Die Wälder werden bewohnt von zahlreichen, selten auftretenden Pflanzen- und Tierarten. Die einmalige Schönheit der Seen, Sümpfe und Torfmoore ergänzt das Sonderbild der Umwelt von Włodawa.

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Św. Ludwika i KLASZTOR PAULINÓW

Jeden z najcenniejszych zabytków Włodawy. Murowana, późnobarokowa świątynia wzniesiona w latach 1739–1780 z fundacji Ludwika i Antoniego Pociejów, Flemingów i Czartoryskich, wg projektu sławnego architekta i projektanta królewskiego – Pawła Fontany. Nawa zbliżona jest kształtem do elipsy i otoczona szeregiem kaplic. Wnętrze kościoła zdobi późnobarokowa polichromia z XVIII w. uważana za dzieło malarzy paulińskich: braci Antoniego i Wojciecha Dobrzenieckich z Jasnej Góry i Gabriela Sławińskiego. Bogatą dekorację rzeźbiarską i sztukatorską wykonały warsztaty we Lwowie, prowadzone przez Macieja Polejowskiego i Michała Filewicza. Pod świątynią znajdują się krypty grobowe zakonników.

PARISH CHURCH of St. Ludwik and PAULINE MONASTERY

One of the most treasured monuments in Włodawa. Late Baroque, brick temple was raising from 1739 to 1780 of Ludwik's foundations and Antoni Pociejów, Flemingów and Czartoryskich, according to the project of the famous architect and the royal designer – Paweł Fontana. The shape of the nave looks like the ellipse and is surrounded with row of chapels. A late Baroque polychromy from the XVIII century is decorating the inside of the church regarded as work of Pauline painters: brothers of Antoni and Wojciech Dobrzenieckich from Jasna Góra and Gabriel Słowiński. Workshops in Lvov made the rich sculpting and art decoration, which were led by Maciej Polejowski and Michał Filewicz. Beneath the temple there are located monks' tomb crypts.

PFARRKIRCHE St. Ludwig und PAULINER KLOSTER

Eine der wertvollsten Sehenswürdigkeiten von Włodawa. Gemauerte, Spätbarock-Kirche gebaut in den Jahren 1739-1780 durch die Stiftung der Familie Pociej, Fleming und Czartoryski, nach dem Entwurf eines bekannten Architekten und Königsbauzeichners – Paul Fontana.

Das Kirchenschiff ist einer Ellipse ähnlich, umringt von einer Reihe der Kapellen.

Der Kircheninnenraum wird verziert mit einer Spätgotik-Wandmalerei vom XVIII Jh.

der Urheberschaft von Pauliner-Malern von Klarenberg: Gebrüder Antoni und Wojciech Dobrzeniecki und Gabriel Sławiński. Reiche Bildhauerei- und Gipsarbeit-Verzierungen wurden gefertigt von den Werkstätten aus Lemberg, unter Leitung von Maciej Polejowski und Michal Filewicz.

Unter dem Tempel befinden sich die Grabkammern der Ordensbrüder.

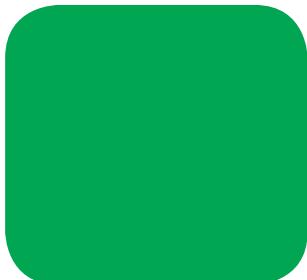

CERKIEW PRAWOSŁAWNA pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny

Położona na wzgórzu nad rzeką Bug. Losy tej świątyni, podobnie jak losy całego miasta, były zmienne i burzliwe. W miejscu dzisiejszej świątyni w roku 1790 wybudowano cerkiew unicką, która z niewiadomych przyczyn spłonęła. Poźniej powstawały kolejne. Obecna została wznieciona w 1893 roku według projektu Wiktora Iwanowicza Syczugowa (Syczowa – inna forma nazwiska projektanta spotykana w literaturze), członka Cesarskiej Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu. Prace budowlane wykonał przedsiębiorca budowlany Piotr Ksenek z Siedlec. Wybudowana w typie cerkwi ruskiej w stylu bizantyjsko-klasycystycznym. Cerkiew założona jest na planie krzyża z trzema apsydami od strony ołtarzowej. Wnętrze pokryte jest klasycystyczną polichromią.

ORTHODOX CHURCH of Nativity of the BLESSED VIRGIN MARY

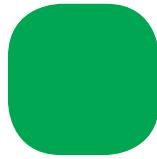
Situated on top of a hill on the river Bug. Temple's fates, similarly to fates of the entire city, were unstable and turbulent.

In the place of the today's temple in 1790 was built a Uniate Orthodox church which for some unknown reason was burned. Later the other one were built. Raised in 1893 according to the Wiktor Iwanowicz Syczugowa project (Syczowa – designer's other form of the surname met in literature), the member of the Imperial Academy of fine Arts in Petersburg. A building contractor Piotr Ksenek from Siedlce performed construction works. Built in the type of the Russian Orthodox Church in the Byzantine-classical style. The Orthodox church is founded on the plan of the cross with three apses from the altar side. The inside is covered with the classical polychromic.

ORTHODOXE KIRCHE zur MARIA HEIMSUCHUNG

Gelegen auf einer Hügel am Fluss Bug. Geschicke dieses Heiligtums, ähnlich wie die Schicksale der ganzen Stadt, waren unbeständig und stürmisch. Im Jahre 1790 wurde an diesem Ort, wo sich die heutige Kirche befindet, eine Unionskirche gebaut, die aus unbekannten Gründen niedergebrannt worden ist. Nachher sind nächste Kirchen entstanden. Das heutige Gotteshaus wurde erbaut im Jahre 1893 nach dem Entwurf von Wiktor Iwanowicz Syczugow (oder Syczow – eine andere Form des Namens des Bauzeichners, die man in der Literatur finden kann), dem Mitglied der Kaiserlichen Akademie der Bildenden Künste in Petersburg. Die Bauarbeiten wurden geführt durch einen Bauunternehmer Piotr Ksenek aus Siedlce. Erbaut als russische Kirche im byzantinisch-klassizistischen Stil, errichtet nach dem Kreuzplan mit drei Apsis von der Altarseite. Der Innenraum ist bedeckt mit einer klassizistischen Polychromie.

WIELKA SYNAGOGA (HEBR. BET HA-KNESET)

Budowę synagogi sfinansowała gmina żydowska oraz ówczesni właściciele Włodawy – Czartoryscy, miało to miejsce w latach 1764–1774. Synagogę zaprojektowano w stylu późnego baroku, w miejscu dawnej, drewnianej bożnicy. Jest jednym z najcenniejszych zabytków sakralnej architektury żydowskiej w Polsce. Reprezentuje typ tzw. „dziewięciopolowy” wykształcony na początku XVII wieku i trwający w żydowskim budownictwie synagogalnym do połowy XIX wieku.

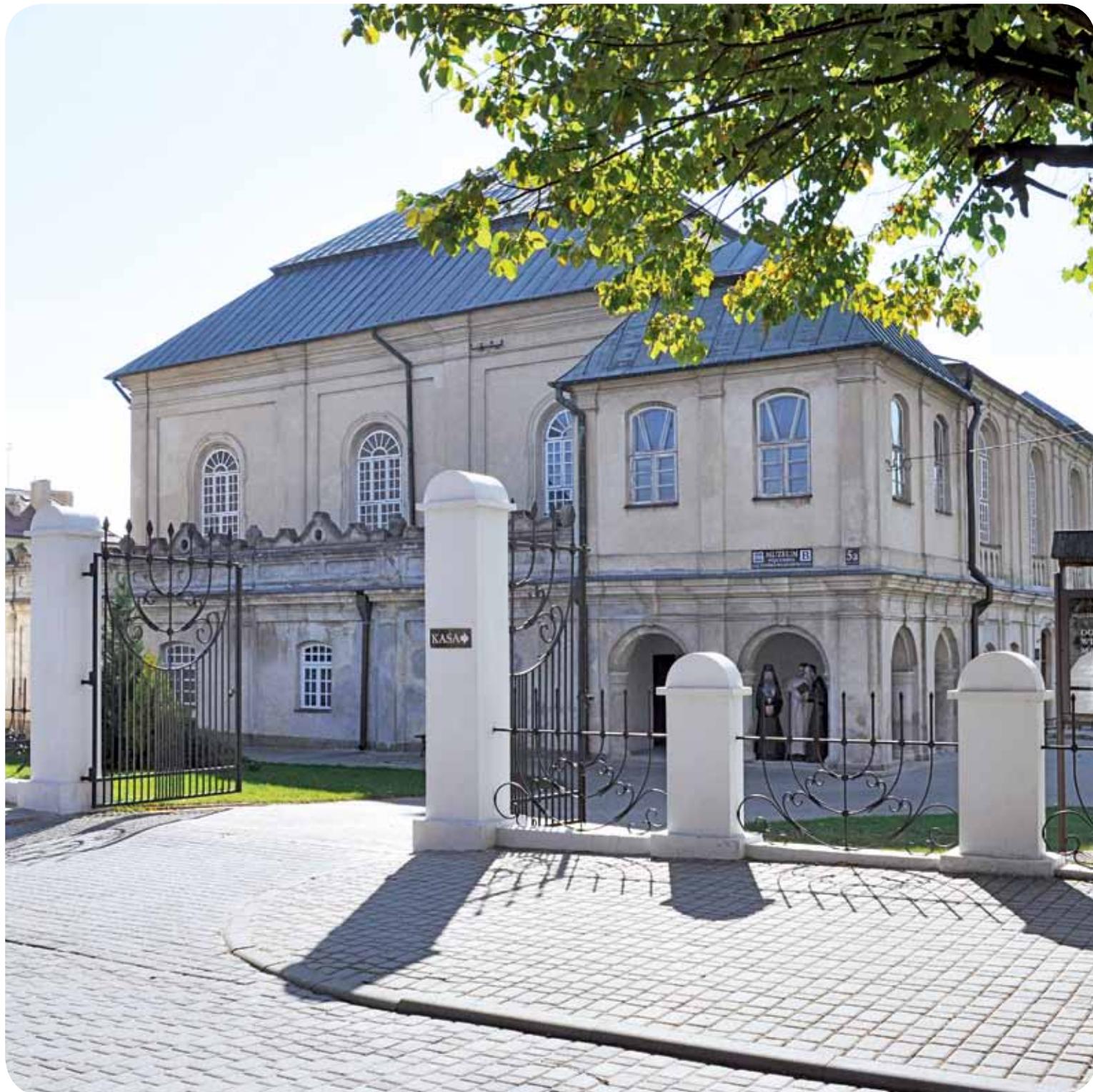
GREAT SYNAGOGUE (HEBR. BET HA-KNESET)

A Jewish commune and contemporary owners of Włodawa – Czartoryscy financed building of the synagogue, it took place from 1764 to 1774. The synagogue was designed in the style of the late baroque, in the place of the former, wooden synagogue. It is one of the most treasured monuments of Jewish sacred architecture in Poland. It is representing the so-called „nine-field” type appeared at the beginning of the XVII century and lasting in the Jewish synagogue building till the half of the XIX century.

GROÙE SYNAGOGE (HEBR. BET HA-KNESET)

Der Synagogen-Bau wurde von der jüdischen Gemeinde und den damaligen Besitzern von Włodawa – Czartoryscy in den Jahren 1764–1774 finanziert. Die Synagoge wurde im Spätbarock-Stil entworfen, an Stelle der ehemaligen Holzsynagoge. Sie ist eine der wertvollsten Sehenswürdigkeiten der sakralen jüdischen Architektur in Polen. Sie repräsentiert den 9-Felder-Typ (gültig im jüdischen Synagogen-Bauwesen vom Anfang des XVII Jahrhunderts bis zur Hälfte XIX Jahrhunderts).

KRAMNICE

Wyjątkowo interesujący obiekt starej włodawskiej architektury, dawne jatki i kramy nazywane teraz niezbyt udanie „Czworobokiem”. Stanęły pośrodku rynku, którego kształt osiemnastowieczny został zachowany do dziś. Kramnice zbudował prawdopodobnie Jerzy Flemming w połowie XVIII wieku. Murowane i wielokrotnie przerabiane w ciągu XIX i XX wieku, zachowały mimo to pierwotny charakter. Zbudowane na planie kwadratu, tworzą wewnętrzny dziedziniec, na który prowadzą dwie bramy, ustawione na osi wschód–zachód. Kramnice stanowiły centrum handlowe Włodawy.

Do dziś pozostają oryginalnym rozwiązańem architektonicznym zabudowy rynkowej, nieczęsto spotykany w innych miastach.

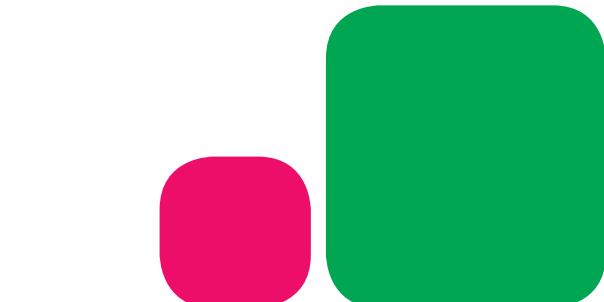
KRAMNICE

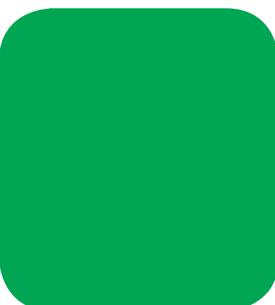
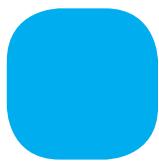
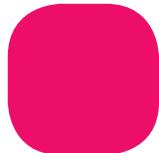
Unusually interesting object the old part of Włodawa architecture, the former stands and stalls called now not successfully ‘Quadrilateral’. They were situated in the middle of market place, of which the XVIII century shape architecture was kept till now. The stalls were built by Jerzy Fleming in the half of XVIII century. Brick and adapted many times within XIX and XX century they kept apart from it their primitive character. They were built in a plan of square to create inner courtyard. There were two gates on a pivot East-West, which provided to the courtyard. Stalls were the center of trade in Włodawa.

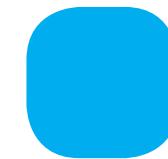
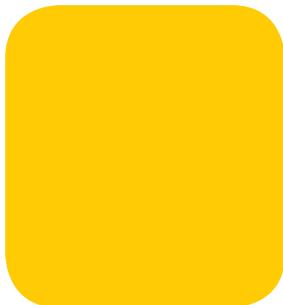
Up to these days they are the original architectural solution of marketplace development, not often met in other towns.

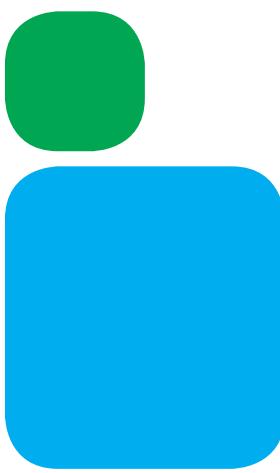
KRAMNICE

Außergewöhnlich interessantes Gebäude der alten Włodawa-Architektur, frühere Kramläden, die jetzt Karree genannt werden. Gelegen in der Mitte des Marktes haben „Kramnice“ ihre Form vom XVIII Jh. bis heute behalten. „Kramnice“ wurden wahrscheinlich von Jerzy Flemming Mitte XVIII Jhs gebaut. Obwohl gemauert und vielmals überarbeitet im XIX und XX Jh., haben „Kramnice“ ihren ursprünglichen Charakter behalten. Gebaut am Quadrat-Plan bilden „Kramnice“ einen Innenhof, zu dem 2 Tore führen. „Kramnice“ waren Handelszentrum von Włodawa. Bis zum heutigen Tag sind sie eine originale architektonische Lösung des Marktbaus, die in anderen Städten selten zu sehen ist.

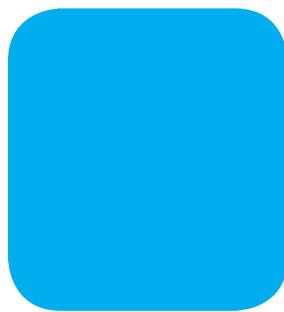

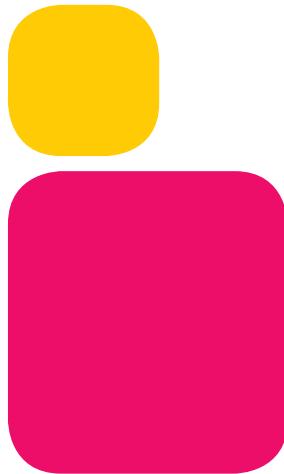
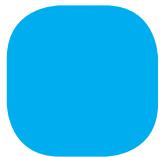

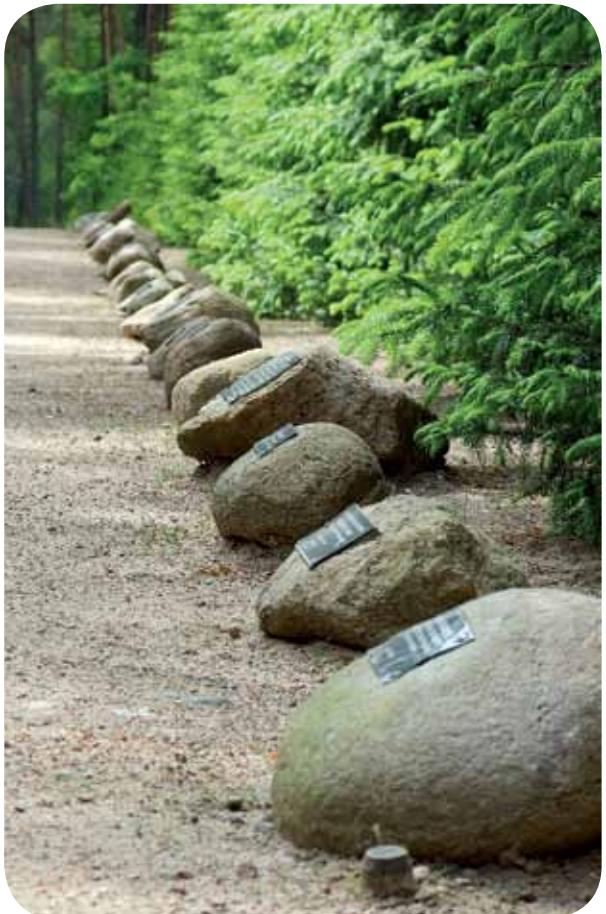

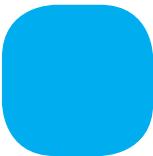

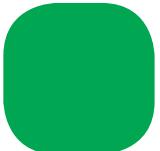
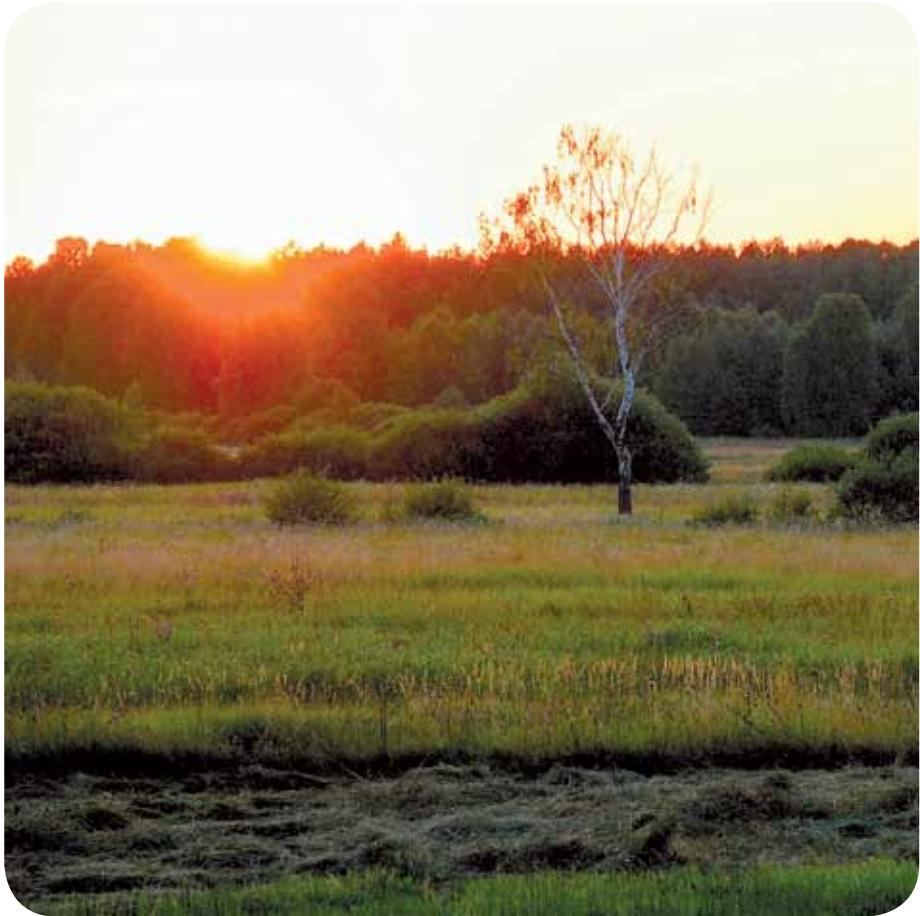
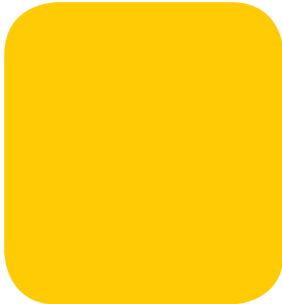

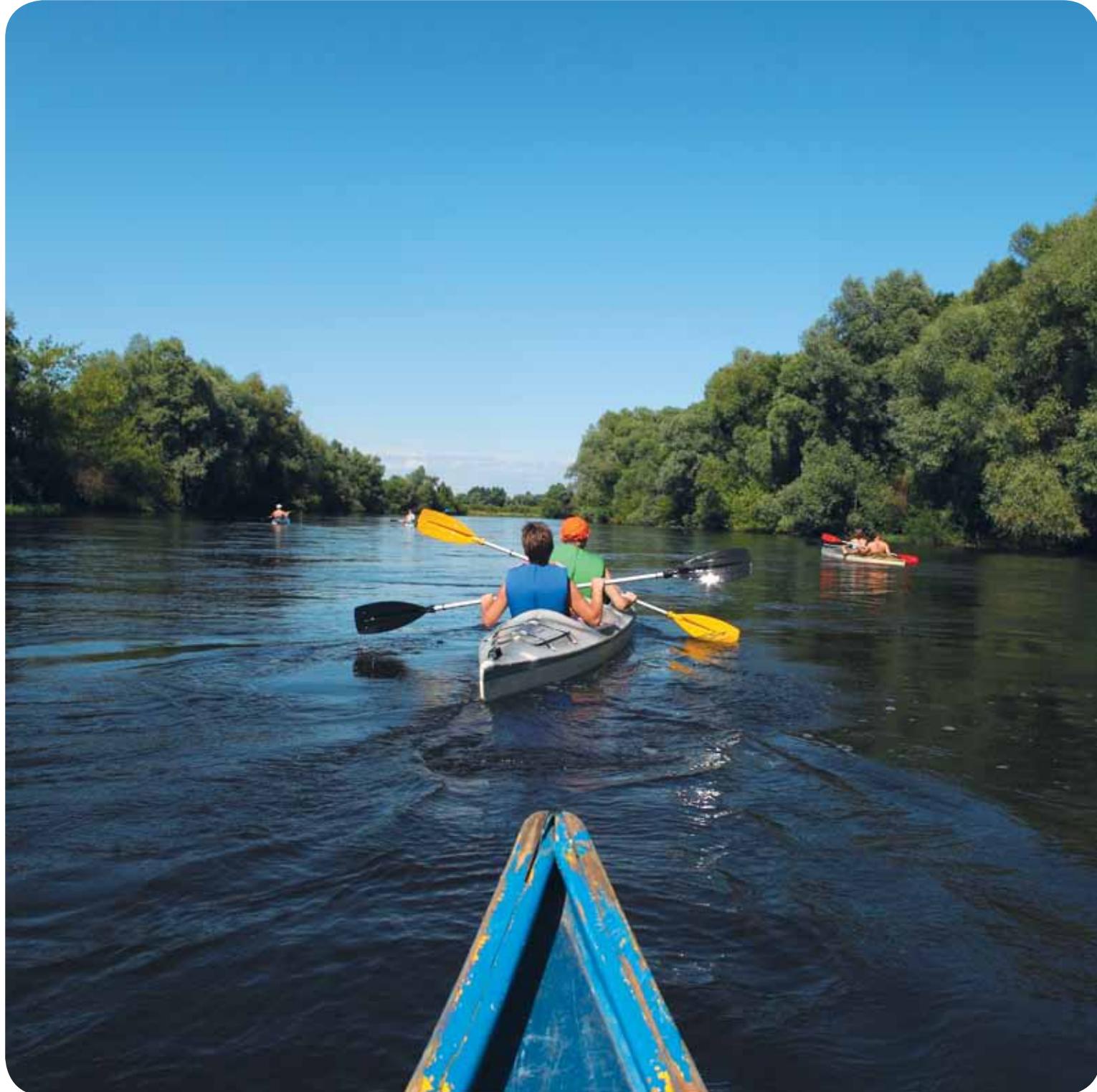

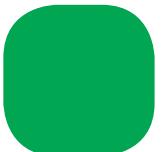
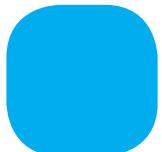
W TYM MIEJSZU.
W LATACH 1942-43. ISTNIAŁ
• HITLEROWSKI
• OBOZ ZAGŁADY.
W KTÓRYM
ZAMORDOWANO PONAD
250 000 ŻYDÓW
I OKOŁO 1000 POLAKÓW.
Dnia 14-go października
1943 roku wybuchło tu
zbrojne powstanie kil-
kuset więźniów żydow-
skich, którzy po walce
z załogą hitlerowską
wydostali się na wol-
ność.
W rezultacie powstania
oboz został
zlikwidowany.
„ZIEMIO, NIE ZAKRYWAJ
KRWI MOJEJ!”
/HIOB/

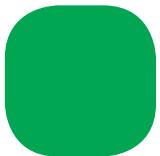
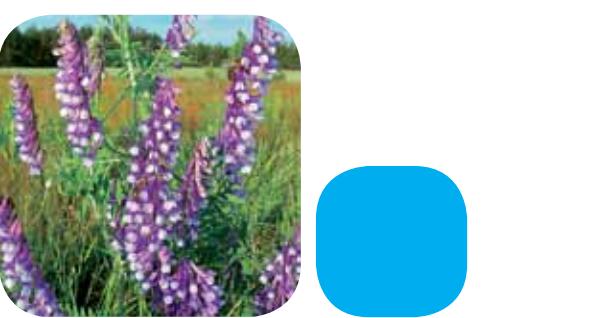
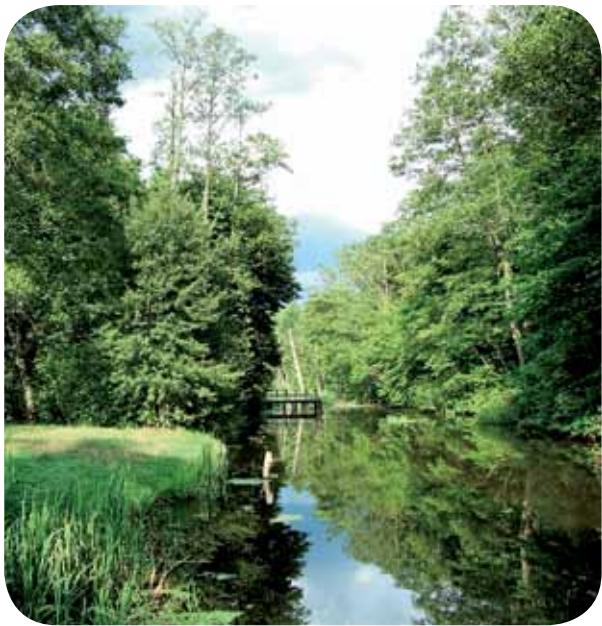

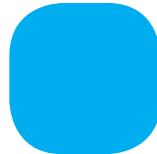
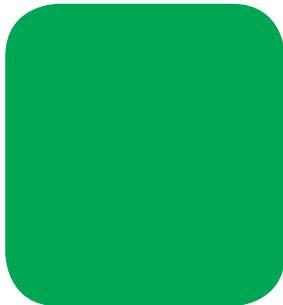

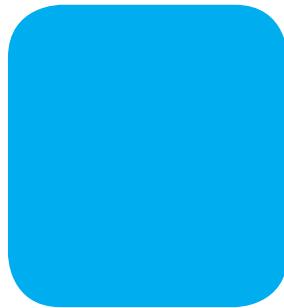
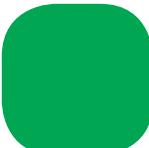

Festiwal Trzech Kultur

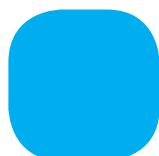
Wielonarodowa, wielowyznaniowa i wielokulturowa przeszłość Włodawy ma ogromny wpływ na kształt obecnego życia kulturalnego miasta i regionu. Tradycję trójkulturowości upamiętnia i kultywuje Festiwal Trzech Kultur, podczas którego w autentycznych wnętrzach świątyń i plenerach dokonują się prezentacje tego, co zawsze było i jest bliskie tradycji polskiej, ruskiej i żydowskiej. Spełnionym pragnieniem organizatorów jest zawsze najwyższy poziom artystyczny i poznawczy koncertów, spektakli, warsztatów oraz sesji naukowych składających się na festiwal.

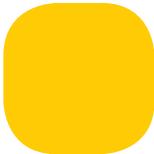
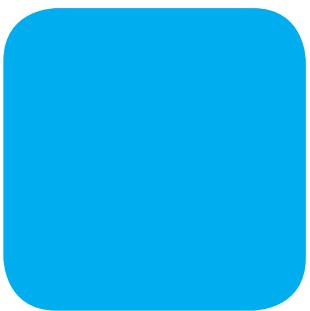
Festival of Tree Cultures

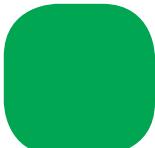
Multiethnic, multireligious and multicultural past of Włodawa has got a great influence on a shape of a cultural and region tradition of three-cultures is cultivated and commemorated by the Festival of Three Cultures, during which in an authentic interiors of temples and the open air presentations of what has always been, are taking place and is close to Polish, Russian and Jewish tradition. The organizers' fulfillment of desire is always the highest artistic and cognitive level of concerts, performances, workshops and scientific sessions which are part of festival.

Drei-Kulturen-Festival

Vergangenheit der Stadt Włodawa, verbunden mit vielen Völkern, vielen Konfessionen und verschiedenen Kulturen hat einen bedeutenden Einfluss auf das heutige kulturelle Leben der Stadt und der Region. Die Drei-Kulturen-Festival wird unterstützt durch das Drei-Kulturen-Festival, im Laufe dessen in authentischen Räumlichkeiten von Gotteshäusern und im Freien die mit der polnischen, russischen und jüdischen Kultur verbundenen Präsentationen stattfinden. So geht der Wunsch der Organisatoren in Erfüllung: höchstes Kunst- und Erkenntnis-Niveau der Konzerte, Schauspiele, Werkstätte und der wissenschaftlichen Sitzungen des Festivals.

Międzynarodowe Poleskie Lato z Folklorem

Międzynarodowe Poleskie Lato z Folklorem jest już dzisiaj tradycją kulturalną Włodawy. Od ponad dwudziestu lat, rokrocznie, do miasta przybywają zespoły folklorystyczne z najdalszych zakątków świata, widok nawet najbardziej egzotycznych uczestników festiwalu, nie dziwi mieszkańców, ani licznie przybywających w tym czasie turystów. Festiwal wprowadza w miasto niepowtarzalny klimat karnawału, bogactwo barw i form strojów, miesza się z egzotycznymi zapachami oraz słyszanymi niemal wszędzie różnymi językami świata. Koncerty zespołów folklorystycznych odbywają się pod flagą CIOFF (Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwali i Sztuki Ludowej).

The International Polesie Summer of Folklore

The International Polesie Summer of Folklore is already a cultural tradition in Włodawa today. For over twenty years, every year, folk groups are arriving to the town from the most distant nooks of the world. Residents are not surprised of the view of even the most exotic participants in the festival or tourists coming in great numbers at that time. The festival is implementing the unique climate of the carnival to the city, richness of colours and forms of costumes. It is mixing with exotic smells and different languages from all the world heard almost everywhere. Folk groups concerts are held under the CIOFF flag (International Council of Folk Associations, Festivals and the Folk Art).

Internationales Sommer-Folklore-Festival

Internationales Sommer-Folklore-Festival ist heutzutage eine kulturelle Tradition von Włodawa. Seit über 20 Jahren, jedes Jahr kommen in die Stadt die Volksmusikgruppen aus den weitesten Weltecken. Die meistexotischen Festivalteilnehmer wundern keine Einwohner und zahlreich kommenden Touristen mehr. Das Festival gibt der Stadt einen einmaligen Karnevalscharakter. Das Reichtum an Farben und Kleidungsformen mischt sich hier mit den exotischen Düften und fast überall zu hörenden verschiedenen Fremdsprachen. Die Konzerte der Gruppen finden unter der Betreuung der Organisation CIOFF (Der Internationale Rat für die Organisation von Folklorefestivals und Volkskunst) statt.

Urząd Miejski we Włodawie
22-200 Włodawa
Al. J. Piłsudskiego 41
tel. (082) 57-21-444
fax: (082) 57-22-454
info@wladawa.eu
<http://www.wladawa.eu>

Autorzy zdjęć:

Krzysztof Bartnik, Adam Purc, Jerzy Kurec, Joanna Pogonowska, Mariusz Dyduch,
Zbigniew Dębiec, Piotr Leszczyński, Edward Stefański, Radosław Kuczyński,
Czesław Danilczuk, Krzysztof Skibiński, Jerzy Kudytyń
oraz dzięki uprzejmości Urzędu Gminy Włodawa: Piotr Wittman oraz Kacper Kowalski.
Stare zdjęcia pochodzą ze zbiorów Krzysztofa Tereszczuka.

egzemplarz bezpłatny

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓŁNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

